

за разрешаването на този възелъ отъ въпроси, непрестанно тласка къмъ войната. На какво се е разчитало при това пълно пренебрегване замислитъ на съседитъ спрямо насъ, та се е съветвало бързото скжсване на преговоритъ съ Турция — не е ясно. Отъ всичко, което последва и отъ публикуванитъ документи се заключава, че както турцитъ, тъй сжщо и сърби и гърци, още повече — ромънитъ, сж считали най-полезно за тѣхнитъ домогвания, именно подновяването на военнитъ операции.

„Сега напредъ, а после ще мислимъ за исканията на Ромъния, сжщо и за тия на гърци и на сърби.“ Така заповѣдва царьтъ на българитъ въ предвечерието на новата година. А когато той заповѣдва — замълчаватъ всички политически съображения.

Още отъ 20 декемврий нашата делегация въ Лондонъ съобщава, че има вѣроятностъ, щото великитъ сили да направятъ една съвмѣстна постжпка предъ Турция, за да се ускори сключването на мира при по-голѣми териториални отстжпки на съюзницитъ. Следъ нѣколко дни отъ Лондонъ известяватъ за постигнати резултати. Една подобна европейска намѣса въ турско-съюзническия споръ може би щѣше да донесе едно разрешение, особено, когато положението на турската армия не ѝ осигуряваше никакви военни и политически успѣхи. Навѣрно тази е една отъ причинитъ за внезапното появяване на нашия главнокомандуващъ съ неговата заповѣдъ за ново настжпление. Той още не бѣше се отказалъ отъ надеждата — да развѣе своята багреница въ столицата на нѣкогашнитъ Диадокси. Политическото сръдство, компромисътъ, жертвуването на частъ отъ нашитъ претенции не съвпадаха съ неговия възгледъ, който гравитираше само въ възможноститъ, които открива войната; война предъ Караколъ-нокта или предъ Султанъ-тепе — за него е безразлично; възможна е и една война на нѣколко фронта.

Два дни следъ нареждането на царя да се скжсатъ преговоритъ съ Турция, ромънскиятъ м-ръ Филипеску посещава Цариградъ и прави едни заплашителни изявления срещу България. Нашиятъ делегатъ въ Лондонъ наново съобщава, че всички го съветватъ щото България да се разбере поне съ една отъ дветъ държави, — Турция или Ромъния и той моли м-ръ председателя за наставления, понеже го е срамъ вече да се крие отъ ромънскитъ делегати.

Тревогата отъ предстоящата война, която възбуждаше душитъ на всички, безпокойството, създадено въ кабинета отъ заповѣдта на царя да се прегази наново Чаталджа, застави правителството да подири опора и по-широко оправдание за една политика, която му се внушаваше отъ други. Куражътъ да ликвидира въ една или друга форма, сѣ още недостигаше и затова се прибѣгна наново до чужди съвети. На 2-ий януарий се свиква короненъ съветъ, въ който участвуватъ и командувашитъ генерали. Нѣкои отъ военначалницитъ мислятъ, че ползитъ отъ подновяването на военнитъ действия далечъ не могатъ да се компенсиратъ съ възможнитъ пакости и усложнения, които могатъ да произлѣзатъ. Споредъ началникъ щаба на действащата армия, мнозина отъ генералитъ се изказватъ въ смисълъ, че при спороветъ ни съ всички съседи, войната трѣбва по-скоро да се свърши.

Но това е положителната страна отъ съвещанията въ Караачъ. Командувашитъ сж били поставени и въ едно голѣмо заблуждение. Докладътъ на м-ръ председателятъ относно ромъно-българскитъ отношения е почивалъ върху една голѣма иллюзия или по-точно върху една изкуствено подхранвана вѣра. Целитъ на Ромъния не сж били напълно очертани. Важността на решението, вземано въ съвета, не се състои въ това, че се поставя начало за ликвидацията на безнадеждния ромъно-български споръ, като се реши отстжпването на земя, но — че създаде въ командиритъ на войската ни убеждението, какво тила на България е гарантиранъ. За болшинството отъ командувашитъ едно такова впечатление е билъ новъ и голѣмъ аргументъ въ полза на едно възможно подновяване на военнитъ действия съ Турция. По единъ въпросъ, обаче, строевитъ генерали сж били единодушни и всичкитъ за-